SUOMEN JUUTALAISTEN
SEURAKUNTIEN KESKUSNEUVOSTO
CENTRALRÅDET FÖR DE JUDISKA
FÖRSAMLINGARNA I FINLAND
CENTRAL COUNCIL OF JEWISH
COMMUNITIES IN FINLAND
המועצה המרכזית של הקהילות
העבריות בפינלנד

5.6.2025

Lakiluonnoksen lausunto

1. Johdanto

Hallituksen esityksen mukaan rikoslain 11 lukuun lisättäisiin vakavan kansainvälisen rikoksen kieltämistä koskeva rangaistussäännös. Tähän rikokseen syyllistyisi se, joka julkisesti kieltää, puolustelee tai vakavasti vähättelee tunnustetun kansainvälisen tuomioistuimen lainvoimaisella ratkaisulla toteamaa joukkotuhontaa, rikosta ihmisyyttä vastaan, hyökkäysrikosta tai sotarikosta tavalla, joka on omiaan yllyttämään väkivaltaan tai vihaan 10 §:ssä tarkoitettua ryhmää tai sen jäsentä kohtaan ja häiritsemään yleistä järjestystä, on tuomittava vakavan kansainvälisen rikoksen kieltämisestä sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. Rikokseen sovellettaisiin oikeushenkilön rangaistusvastuuta koskevia säännöksiä.

2. Historiallinen merkitys ja vastuullisuus

Holokausti on yksi historian kauheimmista tapahtumista, ja sen kieltäminen on vakava rikos, joka uhkaa yhteiskuntamme turvallisuutta ja yhtenäisyyttä. Yksi merkittävimmistä välineistä juutalaisia kohtaan suunnatuissa viharikoksissa on holokaustin tapahtumien kiistäminen ja vääristely. Holokaustin vääristely ja sen vähättely voivat lomittua ja saada monta erilaista muotoa, sekä kuvallisia (esimerkiksi juutalaisuuden symbolin eli Daavidintähden muokkaaminen hakaristiksi) että sanallisia. Yhtä vääristelyn muotoa nimitetään holokaustin käänteistämiseksi (engl. *holocaust inversion*), jota on kutsuttu myös ”pehmeäksi” Holokaustin kieltämiseksi[i]. Tätä muotoa on määritelty niin, että juutalaisilta kielletään uhrius ja heitä syytetään Israelin valtion syntymisestä lähtien päinvastoin samanlaisista julmuuksista palestiinalaisia kohtaan kuin mitä natsit osoittivat heitä kohtaan.

Stereotypia juutalaisista julmina juontaa juurensa jo kristinuskon alkuajoista, jolloin uuden testamentin ylemmyyttä korostettiin painottamalla vanhan testamentin Jumalan julmuutta sekä koston- ja verenhimoisuutta[ii]. Holokaustin käänteistäminen sai kuitenkin uuden muodon Neuvostoliitossa noin 1960-luvun puolivälistä vuoteen 1988 asti, jolloin NL:ssa oli käynnissä vihakampanja Israelia vastaan. Antisionisinen propaganda käännettiin monelle kielelle ja naamioitiin ”modernin sionologian” tieteelliseksi johtopäätökseksi[iii]. Tuhannet pilapiirrokset sionisteista olivat kopioita natsiajan antisemitistisistä piirroksista; “sionisti” oli aina tunnistettavissa juutalaiseksi[iv]. Siten antisemitistinen antisionismin syntyvaiheessa hyödynnettiin Holokaustiin johtanutta natsi-Saksan antisemitismiä. Näin ollen esiintyy tänä päivänä sekä perinteisiä äärioikeistolaista että ns. modernia Israeliin liittyvää Holokaustin kieltämistä, vähättelyä tai vääristelyä. Jälkimmäiseen liittyvä vääristelyn muoto todettiin jo 1970- ja 1980-luvun Britanniassa. Marxisti-leniniläisessä *Worker’s weekly*-lehdessä kuvattiin toukokuun

MALMINKATU 26, 00100 HELSINKI, FINLAND
srk@jchelsinki.fi, |+358 9 586 0310
www.jchelsinki.fi

numerossa vuonna 1981 lyhyesti sionismin ja Israelin valtion syntyhistoriaa, mutta jätettiin toinen maailmansota, Holokausti, ja antisemitismi kokonaan mainitsematta[v]. Näin vältyttiin mainitsemasta juutalaisia Holokaustin uhreina ja voitiin siirtyä käänteistämiseen puhumalla sionistien ”pitkän tähtäimen politiikasta”, jonka tavoitteena oli ”Palestiinan kansan kukistaminen kansanmurhalla”. Myös ilmaisua “israelilaisten sionistien hitlerimäinen politiikka” käytettiin muissa vastaavissa julkaisuissa. Käynnissä oli muuallekin NL:sta muuallekin levinnyt kehitys, jossa natsien juutalaisiin kohdistuviin rikoksiin tavallisesti käytetty kieli oli omaksuttu sionismin kuvaukseen ja lopulta sionismin ja natsismin rinnastamiseen. Tällainen argumentointi johti siihen, että juutalaiset lakkasivat olemasta uhreja ja muuttuivat vallankumouksellisten sosialistien pahimmiksi vihollisiksi.

Myös Euroopan unionin perusoikeusviraston (European Union Fundamental Rights Agency; FRA) viimeisimmät havainnot korostavat huolestuttavaa antisemitismissä tapahtunutta nousua ympäri Eurooppaa, erityisesti viimeaikaisten konfliktien vuoksi. Tilastot osoittavat selvästi, että Israelin ja palestiinalaisten välisen konfliktin kärjistyminen ja antisemitismin nousu korreloivat keskenään; Israel samastetaan siten laajasti muun maailman juutalaisiin. Myös ECRI (Euroopan Neuvoston asiantuntijaelin European Commission Against Racism and Intolerance) on todennut (ss. 4-5),[vi] että lisääntyneet antisemitistiset rikokset seuraavat niin tiiviisti Lähi-Idän tapahtumia, että rikokset eivät rajoitu ääriryhmiin, vaan esiintyvät yhteiskunnan eri sosiaalisissa ja ideologisissa ryhmissä, myös sellaisissa, jotka itse ovat rasismin uhreja. Lisäksi ECRI totesi, että jotkut poliittiset tai uskonnolliset ryhmät tai niiden johtajat levittävät edelleen antisemitismiä, mukaan lukien sen nykyisiä muotoja, joko avoimesti tai koodatussa muodossa, varsinkin internetissä. Silti monet yrittävät torjua Suomen ja koko EU:n omaksuneen IHRA:n (International Holocaust Remembrance Alliance) antisemitismimääritelmän sillä perusteella, että se huomioi myös Israelia koskevan puheen täyttävän tietyissä tilanteissa antisemitismin tunnusmerkit: IHRA:n määritelmän mukaan nykypäivän Israelin politiikan vertaaminen natsi-Saksan politiikkaan on antisemitististä (IHRA määritelmä, 10. esimerkki).

Tuore osoitus siitä, että Israel yleisesti samaistetaan kaikkiin juutalaisiin tulee Ranskasta, jossa muun muassa Ranskan holokaustimuistomerkki ja kaksi synagogaa joutuivat ilkivallan kohteeksi 31.5.2025 vastaisena yönä. ”Ranskan juutalaisyhteisö on ollut kuukausien ajan varpaillaan, sillä Gazan sodan puhkeamisen jälkeen hyökkäykset ja muistomerkkien häpäisyt ovat lisääntyneet”[vii].

Jo vuonna 2023 tehtyyn kyselyyn vastanneista juutalaisista peräti 96 % raportoi kokeneensa antisemitismiä viime vuoden aikana, ja 80 % koki tilanteen pahentuneen. Käynnissä olevien jännitteiden vaikutukset, erityisesti 7. lokakuuta tapahtuneiden hyökkäysten jälkeen Israelissa, ovat johtaneet antisemitististen tapausten dramaattiseen lisääntymiseen, joidenkin yhteisöjärjestöjen havaitessa yli 400 %nousua.[viii] *Kokemuksia ja näkemyksiä antisemitismistä Suomessa – Selvitys juutalaisiin kohdistuvasta syrjinnästä ja viharikollisuudesta* -tutkimusraportin

MALMINKATU 26, 00100 HELSINKI, FINLAND
srk@jchelsinki.fi, |+358 9 586 0310
www.jchelsinki.fi

mukaan valtaosa itsensä juutalaisiksi määrittelevistä kokee antisemitismin eli juutalaisvastaisuuden lisääntyneen myös Suomessa[ix]. Suomesta saadut alustavat muut tutkimustulokset viittaavat myös siihen, että antisemitismi on suomalaisessa yhteiskunnassa yleinen ilmiö, jota erityisesti juutalaisiin kuulumattomat ymmärtävät usein puutteellisesti tai väärin.[x] On siis tärkeää huomata, että myös Suomi on ratifioinut IHRA:n määritelmän antisemitismille, joka katsoo holokaustin kieltämisen olevan antisemitismiä.

Kun antisemitismi on jälleen nousussa, on lainsäädäntö, joka rankaisee holokaustin kieltämistä samalla rangaistavuudella kuin kiihottamista kansanryhmää vastaan tärkeämpää kuin koskaan. Tämä laki on elintärkeä väline taistelussa vihapuhetta vastaan, ja se puolustaa historiallista totuutta samalla, kun se kunnioittaa holokaustin uhreja ja selviytyjiä. Holokaustin kieltäminen ei ainoastaan loukkaa näiden henkilöiden kokemuksia, vaan se myös mahdollistaa yhteiskunnalle vahingollisten ideologioiden leviämisen.

2. Perustelut ehdotettua muutosta vastaan

Antisemitismi, mukaan lukien holokaustin vääristely, trivialisointi ja ylistäminen; kasvoi räjähdysmäisesti lokakuussa 2023 Israelissa tapahtuneiden iskujen jälkeen ja on jatkuvassa kasvussa. Toisen maailmansodan jälkeen, kun avoin ja suorasukainen antisemitistinen ennakkoluulojen ilmaiseminen on ollut tabu monissa Länsi-Euroopan maissa holokaustin jälkeen, juutalaisiin kohdistuva epäsuora, hienovarainen ja koodattu ennakkoluuloinen puhe on alkanut nousta esiin.[xi]

Yleisimpiä holokaustin vääristelymuotoja, joita on esiintynyt viime vuoden aikana, on holokaustin banalisointi, holokaustin käänteistäminen, Hitlerin ylistäminen ja syytökset juutalaisten osallisuudesta omaan kärsimykseensä sekä heidän kokemustensa vähättely. Tällaista esiintyvyyttä esimerkiksi holokaustin kieltämisen tai vääristelyn muodossa voidaan havaita myös Suomessa, erityisesti äärioikeistolaisten poliittisten toimijoiden taholta, ja vastaavasti myös äärivasemmistolaisten toimijoiden taholta esimerkiksi holokaustin käänteistämisen xii muodossa. Tässä antisemitistisen syrjinnän muodossa Israel ja juutalaiset esitetään nyt natsi-Saksan kaltaisina joukkomurhien ja kansanmurhan toteuttajina. Tällaiset vertaukset ja holokaustin kieltäminen muodostavat keskenään kaikukammion, jossa ne vahvistavat toinen toisiaan. Ne ovat erityisen vahingollisia, koska monilla juutalaisilla on sukupolvelta toiselle siirtynyttä traumaa holokaustin seurauksena. Israelin, israelilaisten ja juutalaisten vertaaminen natseihin toimii myös keinona demonisoida ja tehdä heistä epälegitiimejä. Se on nykyaikainen tapa esittää juutalaiset yksilöinä ja kollektiivina äärimmäisenä pahoina, mikä puolestaan auttaa oikeuttamaan väkivaltaa Israelia, israelilaisia, juutalaisia ja juutalaisia instituutioita kohtaan. Antisemitismin lisääntyminen lokakuun 7. päivän iskujen jälkeen korostaa, että myös holokaustin kieltämiseen ja vääristelyyn on puututtava lainsäädännöllä.

MALMINKATU 26, 00100 HELSINKI, FINLAND
srk@jchelsinki.fi, |+358 9 586 0310
www.jchelsinki.fi

5.6.2025

Holokaustin kieltämisen asianmukaiset rangaistukset ovat tärkeämpiä kuin koskaan, kun otetaan huomioon sosiaalisen median kasvava rooli ja sen kautta leviävän väärän tiedon nopeus ja laajuus. Nykyteknologian, kuten tekoälyn, kehittyminen mahdollistaa historiallisen totuuden manipuloinnin ennennäkemättömällä tavalla. Tämä avaa ovet vääristellyn tiedon, valheiden ja vihapuheen nopealle levittämiselle, mikä voi lisätä ennakkoluuloja ja vaarantaa yhteiskunnan yhtenäisyyden. Tekoälyn avulla voidaan luoda vääriä narratiiveja ja jopa tuottaa manipuloitua kuvamateriaalia, mikä tekee historian vääristelystä entistä vaarallisempaa. Lainsäädännöllä on keskeinen rooli tällaisten ilmiöiden torjunnassa, ja lieventämällä rangaistuksia lähetetään väärä viesti siitä, että holokaustin kiistäminen olisi vähemmän vakava rikos kuin se on. Siksi on ratkaisevan tärkeää säilyttää rangaistavuus tasolla, jotka heijastavat teon vakavuutta ja suojelevat totuutta.

Valtion vastuulla on ylläpitää totuutta ja historiallisia faktoja. Valtion on suojeltava kansalaisiaan ja taattava, että menneisyyden virheitä ei unohdeta tai toisteta. Tämän vastuullisuuden kautta voidaan varmistaa, että tulevat sukupolvet ymmärtävät historian opetukset ja sitoutuvat rakentamaan yhteiskuntaa, jossa kaikki voivat elää rauhassa ja kunnioituksessa. Erillinen holokaustin kieltämisen kriminalisoiva lainkohta on tervetullutta. Siksi vastustamme sitä, ettei päinvastoin kuin valtaosassa EU:n maiden vastaavissa laeissa edes mainita Holokaustia eli toisen maailmansodan aikaisen natsihallinnon ja sen liittolaisten vakavia rikoksia ja että pykälä on tehty niin laajaksi, että sitä voisi halutessaan käyttää hyväkseen jopa holokaustin käänteistämiseen, johtuen siinä mainittujen rikosten erilaisesta luonteesta keskenään. Esimerkiksi joukkotuhonta ja sotarikokset ovat keskenään hyvinkin erilaisia ja sekä teoiltaan, ulottuvuuksiltaan että rangaistavuudeltaan moninaisia. Myös Ruotsissa laki muutettiin vuodesta 2024 alkaen siten, että se eksplisiittisesti mainitsee Holokaustin kieltämisen rangaistavana tekona. Jos Suomen lain tarkoituksena on kriminalisoida holokaustin kieltäminen ja vääristely, miksei tätä kieltoa mainita pykälässä eksplisiittisesti?

Mallia tälle muotoiluille vastaavista laeista on vaikea löytää. Helpommin löytyisi mallia sille, että laki koskisi pelkästään Holokaustin kieltämistä (EU:ssa esimerkkeinä Saksa, Itävalta, Belgia ja Romania). Myös hallituksen esityksessä (Hallituksen esitys HE 47/2025 vp) mainitaan erikseen, että sekä Euroopan unionin neuvoston puitepäätöksessä 2008/913/YOS rasismin ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin (28.11.2008) että sen lisäpöytäkirjassa ”viitatuilla historiallisilla teoilla tarkoitetaankin … nimenomaan toisen maailmansodan aikaisen natsihallinnon ja sen liittolaisten vakavia rikoksia, ennen muuta holokaustia, joista on annettu tuomio Nürnbergin tai Tokion sotarikosoikeudenkäynneissä”, vaikka ”(l)isäpöytäkirjassa ja puitepäätöksessä viitataan myös uudempiin rikostekoihin”. Emme siten näe mitään syytä sille, että Suomen olisi näin räikeästi poikettava valtaosasta muiden maiden vastaavista laeista. Sana Holokausti tai siihen viittaavat

MALMINKATU 26, 00100 HELSINKI, FINLAND
srk@jchelsinki.fi, |+358 9 586 0310
www.jchelsinki.fi

Saksan Kolmannen Valtakunnan, natsien, fasistien tai kansallissosialistien hirmuteot tulee mainita tätä koskevassa lain pykälissä, kuten useimpien Euroopan Unionin jäsenmaiden vastaavassa lainsäädännössä on tehty[xiii].

3. EU näkemykset ja vaikutukset

Euroopan unioni korostaa jäsenvaltioiden velvollisuutta ylläpitää riittäviä rangaistuksia vihapuheesta ja vakavista kansainvälisistä rikoksista. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on todennut, että holokaustin kieltämisestä annettavat seuraamukset eivät riko sananvapautta. Tämä osoittaa, että on olemassa laillinen ja eettinen perusta pitää rangaistukset tiukkoina. Lisäksi EU:n strategia (EU Strategy on combating antisemitism and fostering Jewish life)[xiv] korostaa, että holokaustin kieltämisen kriminalisointi on välttämätöntä antisemitismille nollatoleranssin saavuttamiseksi. Kyseinen strategia painottaa, että rangaistusten lieventäminen holokaustin kieltämisestä voisi heikentää laajempaa eurooppalaista pyrkimystä torjua antisemitismiä ja suojella historiallista totuutta. Säilyttämällä tai jopa tiukentamalla rangaistuksia Suomi osoittaisi olevansa sitoutunut EU strategiaan ja vahvistaisi taistelua antisemitismiä ja vihapuhetta vastaan.

Monet EU-maat ottavat tiukan kannan holokaustin kieltämisen rangaistavuuden puolesta, tyypillisesti rangaistusten vaihdellessa yhdestä kolmeen vuoteen, mikä korostaa teon vakavuutta. Esimerkiksi Saksassa holokaustin kieltäminen on rangaistavaa enintään kolmen vuoden vankeudella. Laki kohdistuu erityisesti vihapuheen kiihottamiseen ja holokaustin tosiasioiden kieltämiseen. Ruotsissa Holokaustin kieltäminen voidaan tuomita kiihottamisesta kansanryhmää vastaan, ja rangaistukset voivat olla enintään kaksi vuotta vankeutta. Espanjassa puolestaan rikoslaki sisältää säännöksiä vihapuheesta, jotka voivat kattaa holokaustin kieltämisen, ja rangaistukset voivat vaihdella yhdestä kolmeen vuoteen vankeutta riippuen asiayhteydestä ja vakavuudesta.

EU-komission puheenjohtaja Ursula von der Leyenin "Never Again is Now" -puhe 7. lokakuuta 2023 tapahtuneiden hyökkäysten jälkeen korostaa sitä, että holokaustin muistaminen ja antisemitistisen vihan torjuminen eivät ole vain historian kysymyksiä, vaan kiireellisiä haasteita myös nykyajassa. Von der Leyen painotti, että "Never Again" ei ole vain historiallinen lupaus, vaan toimintaan kehottava periaate, joka vaatii meitä ryhtymään konkreettisiin toimiin antisemitismiä ja vihanlietsontaa vastaan. Von der Leyenin sanat muistuttavat meitä siitä, että Holokaustin kieltäminen ja vihapuhe johtavat vaarallisiin seurauksiin.

On tärkeää, että Suomi pysyy sitoutuneena Euroopan unionin arvoihin ja rooliin rasismin ja syrjinnän torjunnassa. Suomi vahvisti sitoutumisensa näihin arvoihin ja lupasi muuttaa tämän sitoutumisen konkreettisiksi teoiksi Malmössä järjestetyssä kansainvälisessä foorumissa holokaustin muistamiseksi ja antisemitismin torjumiseksi.[xv] Eksplisiittisesti myös Holokaustin

MALMINKATU 26, 00100 HELSINKI, FINLAND
srk@jchelsinki.fi, |+358 9 586 0310
www.jchelsinki.fi

kiistämisen kriminalisoiminen on symbolinen askel, joka vahvistaa yhteiskuntamme sitoutumista ihmisoikeuksiin.

6. Johtopäätös

Tällaisenaan ehdotetut lakipykälät eivät edistä Holokaustin kieltämisen kriminalisointia, vaan jättäessään Holokaustin tai edes toisen maailmansodan aikaisen natsihallinnon ja sen liittolaisten vakavia rikoksia erikseen mainitsematta ainoastaan sotkee keskenään hyvinkin erilaisten rikosten kieltämisen ja voi pahimmillaan jopa lisätä Holokaustin käänteistämistä. Holokaustin kieltämistä koskeva nimenomainen laki on välttämätön, koska se asettaa selkeän yhteiskunnallisen rajan historiallisten tosiasioiden vääristelylle ja vihapuheen levittämiselle. Tällainen lainsäädäntö ei ainoastaan suojele holokaustin uhrien ihmisarvoa ja muistoa, vaan toimii myös vastavoimana antisemitistisille ideologioille, jotka usein kieltämisen taustalla vaikuttavat. Lisäksi laki toimii demokratian turvana osoittaen, ettei Holokaustin vähättely tai vihaan yllyttäminen ole hyväksyttävää yhteiskunnassa, joka on sitoutunut ihmisoikeuksiin ja historialliseen totuuteen.

Vastustamme lakiesitystä nykymuodossaan ja toivomme että sitä ei edistetä eduskunnan eikä hallituksen taholta.

Suomen juutalaisten seurakuntien keskusneuvosto

MALMINKATU 26, 00100 HELSINKI, FINLAND
srk@jchelsinki.fi, |+358 9 586 0310
www.jchelsinki.fi

[i] Lipstadt, Deborah (1994). Denying the Holocaust. The Growing Assault on Truth and Memory. New York, Penguin Group.
[ii] Teter, Magda (2023). *Christian Supremacy: Reckoning with the Roots of Antisemitism and Racism*. Princeton University Press.
[iii] Umland, Andreas. "Soviet Antisemitism After Stalin." *East European Jewish Affairs* 29, no. 1-2 (1999-06-01): 159-168. https://doi.org/10.1080/13501679908577900; Borgen Gjerde, Åsmund. 2018. "The Logic of Anti-Zionism: Soviet Elites in the Aftermath of the Six-Day War." Patterns of Prejudice 52 (4): 271–92. doi:10.1080/0031322X.2018.1476211.
[iv] Liebkind, Karmela (2020). Onko antisemitismi muuntautuva virus? *Teologia.fi,* 27.1.2020. https://teologia.fi/2020/01/onko-antisemitismi-muuntautuva-virus/
[v] Billig, Michael, "Anti-Semitic Themes and the British Far Left: Some Social-Psychological Observations on Indirect Aspects of the Conspiracy Tradition," in *Changing Conceptions of Conspiracy*, ed. C. F. Graumann and S. Moscovici (New York: Springer, 1987), 115–136.
[vi] ECRI General Policy Recommendation 9. (Revised) on preventin and combatting antisemitism. URL: https://edoc.coe.int/en/racism/10309-ecri-general-policy-recommendation-no-9-revised-on-preventing-and-combating-antisemitism.html
[vii] YLE. 31.05.2025. URL: https://yle.fi/a/74-20165065
[viii] Reuters. 25.10.2023. URL: https://www.reuters.com/world/us/us-antisemitic-incidents-up-about-400-since-israel-hamas-war-began-report-says-2023-10-25/
[ix] Czimbalmos, Mercédesz & Dóra Pataricza (2024).Kokemuksia ja näkemyksiä antisemitismistä Suomessa – Selvitys juutalaisiin kohdistuvasta syrjinnästä ja viharikollisuudesta. Ihmisoikeuskeskuksen julkaisuja 3/2024.
[x] Antisemitism Undermining Democracy-tutkimushankkeen alustavat tulokset. Vastuullinen johtaja: FT Mercédesz Czimbalmos; Ahonen, Paavo (2021). Mitä kauppias Kärkkäinen osti Helsingin sanomilta? Kyllä kauppa kannattaa osa II. *Vartija : ihminen, uskonto, yhteiskunta*. URL: https://www.vartija-lehti.fi/mita-kauppias-karkkainen-osti-helsingin-sanomilta/
[xi] Wodak, Ruth. *The Politics of Fear: What Right-wing Populist Discourses Mean* . Los Angeles; London: Sage, 2015.
[xii] Antisemitism Undermining Democracy –tutkimushankkeen alustavat tulokset. Vastuullinen johtaja: FT Mercédesz Czimbalmos.
[xiii] Esimerkkejä, joita Suomi voisi käyttää malleina: Itävalta (…jokainen, joka kiistää kansallissosialistisen kansanmurhan tai muut kansallissosialistiset rikokset ihmiskuntaa vastaan, hyväksyy tai pyrkii oikeuttamaan ne…); Belgia (…Saksan kansallissosialistisen hallinnon kansanmurha toisen maailmansodan aikana…); Tšekki (natsi-, kommunisti- tai muu kansanmurha tai natsien, kommunistien tai muut rikokset ihmiskuntaa vastaan…); Saksa (… joka hyväksyy, kieltää tai vähättelee kansallissosialismin hallinnon aikana tehtyjä tekoja….); Kreikka (… joka suvaitsee, vähättelee tai ilkeämielisesti kiistää kansanmurhan, sotarikosten, ihmiskuntaa vastaan tehtyjen rikosten, holokaustin ja natsirikosten tekemisen tai vakavuuden…); Italia (… kahdesta kuuteen vuoteen vankeutta, jos propaganda tai yllytys perustuu kokonaan tai osittain Shoahn (holokausti)… rikosten kieltämiseen, vakavaan vähättelyyn tai…); Unkari (…kansallissosialististen ja kommunististen hallinnon rikosten julkinen kieltäminen….); Liettua (nimeää Neuvostoliiton ja natsi-Saksan); Romania (…holokaustin tai sen vaikutusten kieltäminen, kiistäminen, hyväksyminen, oikeuttaminen tai vähättely ilmeisellä tavalla millä tahansa keinoin julkisesti….); Slovenia (holokaustin kieltäminen, vähätteleminen, naurettavaksi tekeminen tai puolustaminen. muut rikokset ihmiskuntaa vastaan…); Slovakia (…kiistää julkisesti, kyseenalaistavansa, hyväksyvänsä tai pyrkivänsä oikeuttamaan fasistiseen ideologiaan perustuvan hallinnon holokaustin rikokset…); Lähde: Holocaust denial in criminal law. EPRS: European Parliamentary Research Service. URL: https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2021)698043
[xiv] Euroopan komission 5.10.2021 hyväksymä EU:n strategia antisemitismin torjumiseksi ja juutalaisuuden vaalimiseksi. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/combatting-discrimination/racism-and-xenophobia/combating-antisemitism/eu-strategy-combating-antisemitism-and-fostering-jewish-life-2021-2030/about-eu-strategy_en
[xv] Suomi vahvisti sitoutumisensa näihin arvoihin ja lupasi muuttaa tämän sitoutumisen konkreettisiksi teoiksi Malmössä järjestetyssä kansainvälisessä foorumissa holokaustin muistamiseksi ja antisemitismin torjumiseksi: https://www.government.se/contentassets/4e18432c861c473cb6ebb62dda052fc9/outcome-document---pledges-presented-at-the-malmo-international-forum-on-holocaust-remembrance-and-combating-antisemitism.pdf

MALMINKATU 26, 00100 HELSINKI, FINLAND
srk@jchelsinki.fi, |+358 9 586 0310
www.jchelsinki.fi